

III. a IV. Den otevřených dveří v CEA Všestary

Radomír Tichý Společnost experimentální archeologie Hradec Králové

Formou prezentace činnosti Centra experimentální archeologie veřejnosti jsou stále jednotlivé Dny otevřených dveří. Dva poslední se konaly 4. 8. 2001 a 4. 8. 2002. V této stručné zprávě se chci zamyslet nad některými aspekty takové formy popularizace archeologie u nás. Návštěvní dny v CEA totiž stále slouží jako sonda směrem k veřejnosti. Návštěvnost je nízká a o komerčním efektu se proto nedá hovořit. Záměrně se i spontánně se však mění způsoby prezentace.

Čím se obě zmíněné prezentační akce lišily? V noci na 4.8.2001 CEA zastihla bouře se silným deštěm, který poškodil vysoušené keramické nádoby ukryté v kúlovém domě. Bylo velmi obtížné informovat návštěvníky o nepříz-

ni podmínek. Ti totiž přicházejí, aby něco viděli. Navíc jsme dokončovali stavbu studny (viz. článek v tomto čísle), což vázalo naše mužské síly. Naskytl se však skutečně neopakovatelný pohled na vrcholnou fázi této stavby - zahrnování bednění a opracování nadzemního roubení různými typy nástrojů. Celý den mírně poprchávalo, i tak dorazila řada sdělovacích prostředků a téměř 200 dospělých návštěvníků. O rok později přišel déšť až kolem 17. hodiny a v areálu uvěznil některé z posledních návštěvníků, kteří odcházeli promočení. Při prohlídce předtím však měli k dispozici klasicky postavenou řadu stanovišť seznamujících s výrobou textilu, keramiky, zpracováním kamene... a dva nově rozestavěné

objekty - zahloubený neolitický objekt s pecí podle nálezu z Bořitova a menší kůlový dům podle lokality popelníkových polí v Lovčičkách. Škála replik používaných nástrojů ležela nehybně na zemi obdivovaná návštěvníky při ústním líčení příslušného instruktora. Počet návštěvníků byl poloviční.

V CEA nikdy nebyl problém v tom, že by některý návštěvník cítil nedostatek informací. Na rozdíl od školních exkurzí se totiž dospělí (i s jejich dětmi) většinou zdráhají vyzkoušet si činnosti prakticky a tak je mluvené slovo významným faktorem komunikace. Ta se často točí kolem témat souvisejících přímo s terénní archeologií nebo různými zkušenostmi s archeologií. Návštěvníci experimentální a terénní neodlišují, a to je dobře v případech, že dostávají správné informace. Často se jim dokonce mísí realita originální archeologické lokality a uměle vytvořeného modelu pravěké sídelní jednotky. V tom je zřejmě i drobný rozdíl oproti reakcím veřejnosti v zahraničí, která odlišnost metod chápe jednoznačněji. Odráží to jeden nepříjemný moment. Naše veřejnost se s archeologií setkává málo a způsobem, který nevede k chápání její podstaty. Tomu napovídá i celá řada kladených otázek, které nejsou v silách archeologických metod.

A jak s tím vším souvisí zmíněná komerce? Představme si seriózní prezentační projekt, mezi které by se CEA jistě rád řadil. Je tu splněna především podmínka kvality instruktorů. Ti totiž mají rozsáhlé zkušenosti s experimentální archeologií i s informacemi o archeologii. Splňují tudíž současné evropské nároky na kvalifikaci (viz recenze J. K. Dvořákové v tomto čísle). Jak však chcete tyto lidi získat pro dlouhodobější provoz CEA? V dubnu a květnu

2002 byla zajištěna o nedělích přítomnost průvodců v areálu, návštěvnost však byla minimální. Nebylo zde co vidět? Ne. Nebylo zde o čem hovořit? Jistě ne. Ale nebyl tu hrad či zámek obvyklé podoby, z jejichž prohlídky si málokdo něco zapamatuje.

Prezentace archeologie u nás má před sebou ještě dlouhou cestu...

Summary

III and IV Open Day at CEA Všestary

The Open Days are a form of presenting the activities of the Center of experimental archaeology to the public. The last two took place on the 4 August 2001 and 4 August 2002. The author considers some aspects of this form of popularization of archaeology in Czechia. The open days in CEA still only probe the possibilities. The number of visitors is low and therefore we can't talk of a commercial effect.

